

tilbage til vort gamle System, at man kun har een Maade at behandle Folk paa, nemlig som de mest Begunstigede, medmindre man er i Toldkrig med Bedkommende. Det er umuligt, at alle Handelslande i Verden gennem deres dobbelte Tarif og navnlig gennem deres specielle Tarif skulde kunne indføre saadanne Begunstigelser, som vilde kunne være fyldestgjørende for Enhver, de havde at forhandle med, at opnaa. Det er ligesom en Umulighed. Systemet vil, saavidt jeg kan skjønne, falde sammen af sig selv, saa snart det blot bliver almindeligt. Ogsaa derpaa støtter jeg min Forventning om, at man vil vende tilbage til de gamle og i mine Tanker rigtige Principer med Hensyn til Handelsforbindelsen mellem Landene, nemlig ikke at ville stille særlige Fordringer om Forandringer og Medsættelser i de enkelte Landes Tarifer, men at man gjenfaldig som gode Naboer er tilfreds med at blive behandlet som de bedste Venner, altsaa som de mest begunstigede Nationer. Dertil kommer, at det næppe vil være længe, inden man kommer til at mærke, at dette nye System, gjenfaldig at ville binde hinandens Tarifer, medfører altsor store sikkale Besværligheder til, at Landene kunne finde sig deri. Jeg nærer altsaa den Forventning, at dette Forhold kun er en Overgang, en Overgang, der kan være ubehagelig nok, men som man i Diebliffet maa undderfaste sig. Det ærede Medlem for Præstø Amt's 6te Valgfreds (Boffen) vilde ikke søge Grundene til, at Forhandlingerne med Spanien ikke havde bragt et hurtigere og mere tilfredsstillende Resultat, i hvad der har været angivet fra anden Side, Mangelen paa en dansk Repræsentation i Madrid. Jeg skal selvfølgelig ikke komme ind paa dette Omne, men skal kun gjøre den ene Bemærkning, at det let kan være, at det har været andre Forhold, som har gjort Erhvervelsen af Traktaten vanskeligere for os, end Tilfældet ellers vilde have været, andre Forhold, og deriblandt ikke mindst de ikke saa utaalmodige Udtalelser baade i Pressen og paa andet Sted, som nødvendigvis maa have givet vore Medforhandlere det Indtryk, at denne Traktats Tilveiebringelse var en absolut Nødvendighed for os, at Traktaten var uundværlig. Forhandlingerne om Traktaten have haft Leilighed nok til at erfare, hvilken Skade det har gjort, at man havde faaet den urigtige Forstilling, at en saadan Traktat maatte tilveiebringes fra dansk Side, hvad det saa end kostede.

Det ærede Medlem for Odense Amt's 4de Valgfreds (Monrad) udtalte i Gaar, at det efter hans Mening var et Brud paa Tro

og Love, naar man nu ikke fulgte Flertallets Fordring om at eftergive et saa stort Beløb af Toldskatten, som svarede til Krigsskatten fra 1864. Denne Udtalelse af det ærede Medlem, som iøvrigt ikke fremkom første Gang i Gaar — om jeg mindes ret, fremkom den fra det ærede Medlem paa samme Maade og med samme Ord i Fjor — sandt jo megen Paaskjønnelse og Anerkjendelse fra een Side i Thinget. Jeg udtalte allerede i Fjor, at jeg ikke kunde samstemme med det ærede Medlems Opfattelse af denne Sag, og naar det ærede Medlem udtalte, at det ikke blot var stridende mod Tro og Love, men ogsaa stridende imod den Retfærdighed, som man i Samkvæmmet mellem private Mænd ingenlunde vilde tilfidesætte, saa vil jeg dog rigtignok for mit Bedkommende forvare mig imod, at jeg har en Moral til Brug i politiske Sager og en anden til Brug i mine private Sager. Min afvigende Betragtning af denne Sag beror for det Første paa, at jeg paa ingen Maade kan være enig med det ærede Medlem i, at denne Lov af 5te August 1864 i og for sig har dette rent midlertidige Præg, som det ærede Medlem tillægger den. Den har i Virkeligheden slet ikke Andet end dette Navn, Krigsskatten, det er det Æneste, men det ligger for mig meget nær at antage, at det er en Lov, denne Lov har taget med sig fra den foreløbige Lov, den provisoriske Lov af 19de Februar 1864, der selvfølgelig kun kunde betragtes som en rent midlertidig Lov. Denne Lov af 5te August 1864 er jo, hvad Indholdet angaar, i alt Væsentligt i Overensstemmelse med den provisoriske, som var en rent midlertidig Lov, men netop i det, at en midlertidig Lov bliver stadfæstet, uden at der er Spørgsmaal om at give den en bestemt Tidvarighed, forekommer det mig, ligger en stærk Antydning af, at det ikke har foresvævet Folk dengang, at det blot skulde være til Dækning af Omkostningerne til Krigen, Noget, der ogsaa forekommer mig at ville have været saa meget mærkværdigere, som Loven jo er emaneret, efter at Freden faktisk var sluttet, idet Fredspræliminærene vare sluttede den 1ste August, og Loven emanerede den 5te August. Det vilde have været høist mærkværdigt, at man, hvis Meningen kun havde været den, at det var en Lov til kun at dække Krigsudgifter, saa skulde have vedtaget den og ladet den gaa ud paa det Tidspunkt, og endnu mærkværdigere, at man ikke havde givet den en bestemt Tidvarighed, og denne Betragtning om Meningen med Loven, at man ikke vedtog den blot som en Lov for et enkelt Aar, for en kort Tid, bliver for mig end hderligere stadfæstet derved, at den anden Krigsstatslov, Krigsstatsloven af